

Scris de newsreporter pe 08 ianuarie 2018, 10:28

Mesajul lui Mark Zuckerberg si "Coruptia ucide"

stim prea bine ca multe mobilizari civice au sfarsit in deceptie tocmai pentru ca, la un moment dat, mesajul era deturnat sau preluat intr-o directie care scapa controlului cetatenilor, scrie Horatiu Pepine in Deutsche Welle.

36268685_303.jpg

"intr-un mesaj publicat joi, Mark Zuckerberg promitea sa aduca retelei modificari de natura sa combata centralizarea puterii in asa chip, incat sa poata respecta una dintre marile promisiunii ale internetului, aceea de a oferi oamenilor obisnuiti mai multa forta de actiune politica: "De exemplu una dintre cele mai actuale intrebari privitoare la tehnologie se refera astazi la opozitia centralizare vs. descentralizare. Multi dintre noi ne-am indreptat catre tehnologie deoarece credeam ca este o forta descentralizatoare de natura sa aduca mai multa putere in mainile oamenilor (primele patru cuvinte din textul care definea misiunea Facebook fiind chiar acestea: **give people the power**) .

Dar astazi multi si-au pierdut increderea in aceasta promisiune. Odata cu ascensiunea unui numar redus de companii in domeniu - si cu preocuparea sporita a guvernelor de a-si supraveghea cetatenii chiar cu ajutorul acestor tehnologii - multa lume a ajuns sa creada ca tehnologia, in loc sa descentralizeze puterea, o centralizeaza si mai puternic".

Marc Zuckerberg a deschis o cale de analiza care ar putea fi continuata. Caci admitand ca o initiativa populara dobandeste forta gratie mobilizarii in retea, intrebarea imediat urmatoare este cine va reusi sa capteze si sa utilizeze aceasta putere. stim prea bine ca multe mobilizari civice au sfarsit in deceptie tocmai pentru ca, la un moment dat, mesajul era deturnat sau preluat si utilizat intr-o directie care scapa controlului cetatenilor.

Prin urmare, chiar si atunci cand reseaua pare sa-si faca pe deplin datoria in favoarea celor "fara de putere", aducandu-i laolalta, apare riscul re-centralizarii puterii. Probabil ca nu exista o preocupare mai actuala, inclusiv in Romania, aici unde Internetul a contribuit mult la mobilizarile civice din ultimii ani si unde manifestatiile organizate sub genericul "coruptia ucide" au profitat decisiv de avantajul retelei.

De exemplu la finele anului trecut a fost publicat un mesaj de mobilizare pentru participarea la o mare demonstratie in ziua de 20 ianuarie la Bucuresti: "Sambata, 20 ianuarie, incurajam lumea din intreaga tara sa se alature protestelor din Bucuresti. Nu este nevoie sa iesim de multe ori in strada. Este nevoie sa iesim multi, o data. Propunem un mars Piata Universitatii - Piata Unirii - Fantani - Parlament, cu vizite la institutiile confiscate de catre majoritatea parlamentara (Avocatul Poporului, CCR, CNA)"

Sa analizam insa acest mesaj. in primul rand (si acesta a fost cazul de fiecare data) nu stim cine il emite. Un ziarist isi semneaza articolele cu numele sau real (uneori si cu fotografie), un politician se prezinta in persoana in fata publicului alegator, o petitie sau un mesaj de protest poarta o lista de semnatori (de cele mai multe ori oameni cu mare notorietate), dar aceste mobilizari nu sunt asumate de nicio persoana cunoscuta careia sa-i poti evalua performantele, caracterul, competentele, integritatea samd. Ca sa nu mai vorbim de conflictul de interese. Cu toate acestea tinand seama de stilistica utilizata, pare sa fie vorba de aceleasi persoane, ceea ce sugereaza ca adevarata putere a manifestatiei sta in mainile unui grup restrans care evita sa se prezinte in fata publicului.

Internetul e formidabil, caci pune laolalta o multime de oameni care altfel nu ar sti unii de altii, dar din clipa in care organizarea este anonima (sau altfel spus netransparenta), participantii isi deleaga pur si simplu puterea fara garantii, caci nu vor avea pe cine sa traga la raspundere. in orice miscare sau actiune colectiva, liderii platesc intr-un fel sau altul pentru esecul actiunii, dar nu si de data aceasta, caci nimeni nu isi asuma raspunderea. Dar cata vreme puterea devine necontrolabila, ne aflam in fata uneia dintre utilizarile nedemocratice ale retelei de care vorbea Zuckerberg.

Aceasta este forma generala care este evident problematica, caci pana si atunci cand comanzi un taxi Uber stii cine este soferul, ce reputatie are si la fel afli cine e proprietarul cand inchiriezi un apartament pe Airbnb.

Continutul mesajului de mai sus nu este insa nici el mai putin problematic. Catre finalul pasajului citat se propune un protest inclusiv in fata Curtii Constitutionale, una dintre institutiile care au fost, se spune, "confiscate de catre majoritatea parlamentara".

Acuzatia de mai sus pare indreptatita si cu toate acestea este cu totul neadecvata. Nu inexacta, ci neadecvata, caci componenta Curtii Constitutionale tine de un mecanism de numire care face ca uneori majoritatea judecatorilor sa fie opusa majoritatii politice si alteori sa-i fie favorabila. Am scris pe aceasta pagina pana la satiu despre acest subiect, aratand ca ar fi bine ca procedura sa fie schimbata (dupa modelul Germaniei, Frantei, Italiei, Spaniei etc.), incat judecatorii sa nu mai fie percepti ca exponenti ai partidelor. Dar cata vreme aceasta procedura (defectuoasa) este in vigoare, protestul e cu totul nepotrivit si nu are nicio legatura cu respectarea statului de drept. in plus, nu exista pe pagina "coruptia ucide" nicio trimitere la procedura de numire a judecatorilor constitutionali care oricum nu s-ar putea adopta, pe strada, la lumina lanternelor. in sfarsit, nu

poti protesta indistinct impotriva Curtii Constitutionale (ca impotriva unui guvern care poate fi demis in bloc), poti critica cel mult o decizie sau alta, cu argumente bine intemeiate.

Are dreptate Mark Zuckerberg? Mai multa decat crede el insusi, caci reseaua care ii anonimiza pe autorii unui protest ramane un mediu propice tocmai pentru "centralizarea puterii", mai noteaza DW.

ADRESA: <http://crct.ro/ns47>